Yusof bin Omar v Pendakwa Raya

MAHKAMAH RAYUAN (KUALA LUMPUR) — RAYUAN JENAYAH NO M–06(B)–4 TAHUN 1999

LAMIN PMR, ABDUL HAMID MOHAMAD DAN ABDUL KADIR SULAIMAN HHMR

2 MAC 2001

Keterangan *— Keterangan dokumentari — Salinan yang diakui sah — Nota-nota keterangan — Sama ada salinan nota-nota keterangan diakui sah di bawah maksud s 76 Akta Keterangan 1950 — Sama ada perkataan-perkataan 'sebahagian daripada' mesti ada jika nota-nota prosiding yang diakui sah hanya merupakan sebahagian daripada nota-nota keseluruhan*

Keterangan *— Saksi — Penarikan balik saksi — Sama ada terdapat keperluan menarik balik saksi setelah keterangan tertentu yang tidak didedahkan dahulu didedahkan selepas tamatnya kes pendakwaan — Sama ada s 162 Kanun Prosedur Jenayah terpakai*

Prosedur Jenayah *— Penghakiman — Penghakiman dua kali — Alasan penghakimanSama ada terdapat dua alasan penghakiman oleh hakim perbicaraan — Sama ada prosiding tidak sah disebabkan penyampaian penghakiman kedua — Kanun Prosedur Jenayah, s 307(3)*

Prosedur Jenayah *— Perbicaraan — Kesukarelaan pernyataan — Pernyataan di bawah s 112 Kanun Prosedur Jenayah — Sama ada pernyataan tersebut perlu dibuktikan kesukarelaannya untuk digunakan sebagai tuduhan di bawah s 193 Kanun Keseksaan*

Perayu adalah seorang saksi dalam kes jenayah terhadap Datuk Sahar bin Arpan di Mahkamah Tinggi Melaka. Dalam perbicaraan itu ('perbicaraan pertama') kebolehpercayaannya telah dicabar. Prosiding pencabaran itu adalah atas alasan bahawa keterangannya di mahkamah itu bercanggah dengan kenyataannya yang diberi kepada pegawai Badan Pencegah Rasuah ('BPR'). Susulan daripada prosiding pencabaran itu, perayu telah dituduh di mahkamah sesyen di Melaka di bawah s 193 Kanun Keseksaan ('Kanun tersebut') ('perbicaraan kedua'). Beliau didapati bersalah, disabitkan dan dihukum penjara selama dua tahun. Perayu merayu ke Mahkamah Tinggi yang menolak rayuannya dan mengesahkan sabitan dan hukuman. Perayu merayu ke Mahkamah Rayuan. Isu-isu yang perlu diputuskan ialah: (i) sama ada salinan sebahagian nota keterangan perbicaraan pertama (P2) yang hanya dicopkan dengan perkataan 'salinan disahkan benar' boleh diterima iaitu sama ada ia memenuhi kehendak s 76 Akta Keterangan 1950 ('Akta tersebut'); (ii) sama ada hakim mahkamah sesyen telah memberi dua alasan penghakiman memberi sebab-sebab mengapa beliau memanggil perayu membela diri, iaitu satu di akhir kes pendakwaan ('penghakiman lisan'), dan satu yang lain selepas mendengar kedua-dua pihak ('alasan penghakiman'); (iii) sama ada eksh 'P4B', iaitu kenyataan asal perayu yang dirakamkan di bawah s 112 Kanun Acara Jenayah ('KAJ') dan

eksh 'P4A', salinan bertaip kenyataan perayu itu, boleh diterima sebagai keterangan. Ekshibit 'P4A' adalah dokumen yang digunakan dalam prosiding pencabaran dalam perbicaraan pertama dan bahagian-bahagian yang tidak berkenaan ditutup. Dalam perbicaraan kedua, kedua-dua kenyataan itu telah dikemukakan dan penerimaan 'P4A' sebagai ekshibit dibantah kerana ia tidak mengandungi tandatangan tertuduh, bahagian-bahagian 'P4A' yang ditutup tidak seharusnya didedahkan, seperti yang diarahkan oleh hakim mahkamah sesyen semasa membuat keputusan untuk memanggil perayu membela diri, dan sebaliknya, 'P4A' dan 'P4B' tidak sepatutnya dikemukakan dengan sebahagiannya ditutup; (iv) sama ada kegagalan hakim memanggil semula saksi-saksi selepas mengarahkan keseluruhan kenyataan perayu didedahkan selepas kes pendakwaan telah ditutup, melanggar peruntukan s 162 KAJ; dan (v) sama ada dalam suatu perbicaraan pertuduhan di bawah s 193 Kanun tersebut yang melibatkan percanggahan antara kenyataan seorang saksi kepada polis di bawah s 112 KAJ dengan keterangannya di mahkamah, pihak pendakwaan perlu membuktikan bahawa kenyataan itu dibuat secara sukarela sebelum ia boleh diterima sebagai keterangan.

Diputuskan, menolak rayuan dan mengesahkan sabitan serta hukuman:

(1) Perkataan 'certificate' dalam s 76 Akta tersebut 1950 membawa makna 'pengesahan' atau 'perakuan'. Jadi, perkataan-perkataan 'salinan disahkan benar' yang digunakan di P2 jelas membawa maksud bahawa salinan nota keterangan itu adalah salinan yang disahkan betul mengenai isi kandungannya dibandingkan dengan nota keterangan yang diambil oleh Hakim Mahkamah Tinggi dalam perbicaraan pertama itu. Pengesahan P2 dalam kes ini, seperti yang dilakukan adalah memadai untuk mematuhi kehendak s 76 Akta tersebut (lihat ms 219G–220A, F).

(2) Walaupun P2 ialah hanya sebahagian daripada nota keterangan perbicaraan pertama, ketiadaan kata-kata 'or part thereof' pada pengesahan salinan itu tidak menyebabkan ianya tidak boleh diterima sebagai keterangan kerana pertama, ketiadaan kata-kata itu tidak menjadikan apa yang terkandung dalam salinan itu tidak benar. Apa yang penting adalah kebenaran salinan itu. Malah semua peraturan yang disebut dalam s 76 Akta tersebut itu hanya mempunyai satu matlamat: untuk memastikan bahawa salinan yang dikemukakan adalah benar, bukan untuk menyusahkan atau kerana sebab-sebab lain. Kedua, pengesahan itu dibuat di bahagian bawah setiap muka surat salinan itu. Ia mengesahkan apa yang ada pada muka surat itu, bukan yang tidak ada. Ketiga, bahagian yang dikemukakan itulah yang berkenaan dengan perbicaraan kedua, bukan yang lain (lihat ms 220G–221A).

(3) Dalam kes ini, tidak terdapat dua alasan penghakiman. Ini kerana alasan-alasan yang diberi secara lisan, walaupun ditulis dan

dibaca, walaupun dicatat dalam nota-nota keterangan, bukanlah alasan penghakiman yang ditandatangani mengikut s 307(3) KAJ. Juga, dipandang dari sudut lain hakikat bahawa hakim mahkamah sesyen itu menerima pakai alasan-alasan itu dalam alasan penghakimannya yang ditandatangani itu menunjukkan bahawa ia adalah sebahagian daripada alasan penghakiman yang ditandatangani itu. Beliau berbuat demikian untuk mengelak alasan penghakiman yang ditandatangani itu menjadi terlalu panjang dengan mengulanginya (lihat ms 225B–D).

(4) Apa yang penting dalam perbicaraan perayu ialah bahawa kenyataan asal (P4B) dikemukakan. Bahawa dalam perbicaraan pertama 'P4A' telah digunakan dan tidak 'P4B', tidak ada kena-mengena dengan perbicaraan kedua. Perbicaraan pertama itu adalah untuk mencabar kebolehpercayaannya dalam perbicaraan orang lain. Sama ada prosiding pencabaran terhadap perayu dilakukan atau tidak, dan jika dilakukan, apa keputusannya, tidak menjadi pra-syarat untuk perayu dituduh dan dibicarakan di bawah s 193 Kanun tersebut seperti yang dilakukan di dalam kes ini (lihat ms 226G–H).

(5) Dalam satu prosiding cabaran, hanya bahagian-bahagian berkenaan sahaja yang ditunjuk kepada hakim bicara. Ini adalah untuk mengelak hakim yang sedang membicarakan kes itu daripada mengetahui dan terpengaruh dengan kenyataan-kenyataan lain yang tidak atau tidak boleh dikemukakan sebagai keterangan dalam perbicaraan itu. Tetapi dalam perbicaraan di bawah s 193 Kanun tersebut, seperti dalam kes ini, masalah itu tidak timbul lagi. Maka bahagian-bahagian lain itu tidak perlu ditutup lagi. Malah kesemuanya patut didedahkan. Oleh itu tindakan hakim mahkamah sesyen mengarahkan bahagian-bahagian yang ditutup itu didedahkan adalah betul (lihat ms 227I–228B).

(6) Keadaan dokumen yang dikemukakan oleh pendakwaan (iaitu sebahagiannya tertutup) tidak memprejudiskan perayu kerana pertama, bahagian-bahagian itu bukanlah yang menjadi asas pertuduhan, malah tidak berkenaan. Kedua, memang betul, kerana bahagian-bahagian itu ditutup, peguam perayu tidak mempunyai peluang menyoal balas saksi-saksi pendakwaan mengenai bahagian-bahagian itu. Tetapi, jika peguam perayu telah berbuat demikian, timbalan pendakwa raya juga akan boleh membuat pemeriksaan semula saksi-saksi pendakwaan itu untuk memperbaiki apa-apa kelemahan kesnya hasil daripada soal balas peguam perayu itu (lihat ms 228B–D).

(7) Seksyen 162 KAJ adalah mengenai panggilan semula saksi-saksi selepas pertuduhan dipinda manakala arahan supaya bahagian-bahagian yang ditutup itu didedahkan bukanlah meminda pertuduhan. Lagi pula, kedua-dua pihak pun tidak memohon berbuat demikian (lihat ms 229D–E).

(8) Menghujahkan bahawa untuk kenyataan di bawah s 112 KAJ digunakan untuk mencabar kebolehpercayaan seseorang saksi atau menuduhnya di bawah s 193 Kanun tersebut mestilah dibuktikan kesukarelaannya terlebih dahulu, bererti memakai syarat-syarat dalam s 113 KAJ kepada kenyataan di bawah s 112 KAJ. Ini tidak wajar kerana, pertama, syarat-syarat itu adalah berkenaan penggunaan kenyataan seseorang yang dituduh atas kesalahan dalam siasatan asal dalam perbicaraannya mengenai pertuduhan itu, sedangkan kenyataan di bawah s 112 KAJ bukan diambil untuk tujuan itu. Kedua, jika syarat di bawah s 113 KAJ mengenai kesukarelaan perlu dipakai, maka syarat-syarat lain dalam s 113 KAJ juga perlu dipakai, misalnya, berkenaan pangkat pegawai polis yang merakam kenyataan itu dan syarat mengenai amaran. Ini akan bererti, antara lain, ada kenyataan di bawah s 112 KAJ yang tidak langsung boleh dipakai untuk mencabar kebolehpercayaan seorang saksi kerana pegawai yang merakamnya bukan berpangkat inspektor ke atas atau amaran tidak diberi. Ini tidak munasabah kerana s 112 KAJ itu sendiri menghendaki pembuat kenyataan itu bercakap benar. Maka, dalam kes ini, di mana seorang saksi kemudiannya dituduh di bawah s 193 Kanun tersebut berdasarkan, salah satu daripadanya, kenyataan di bawah s 112 KAJ, tidaklah perlu bagi pendakwaan membuktikan kesukarelaan sebelum kenyataan itu boleh diterima sebagai keterangan. Juga, tidaklah perlu bagi mahkamah mengadakan perbicaraan dalam perbicaraan (lihat ms 234A–E).

[**English summary**

The appellant was a witness in the criminal case against Datuk Sahar bin Arpan at the High Court in Melaka. In that trial ('the first trial'), his credibility was challenged. The contested proceeding was premised on the ground that his evidence in that court was contrary to his statement given to the officer from the Anti-Corruption Agency ('ACA'). Following the contested proceeding, the appellant was accused in the Sessions Court at Melaka under s 193 of the Penal Code ('the Code') ('the second trial'). He was found guilty, convicted and sentenced to two years' imprisonment. The appellant appealed to the High Court which dismissed his appeal and upheld the conviction and sentence. The appellant appealed to the Court of Appeal. The issues to be decided were whether: (i) the copy of part of the notes of evidence of the first trial (P2) which was merely stamped with the words 'salinan disahkan benar' could be accepted, ie whether it satisfied the requirement of s 76 of the Evidence Act 1950 ('the Act'); (ii) the sessions court judge had given two grounds of judgment giving reasons as to why his Lordship called for the appellant's defence, ie one at the close of the prosecution's case ('the oral judgment'), and another after hearing both parties ('the grounds of judgment'); (iii)

exh P4B, ie the appellant's original statement recorded under s 112 of the Criminal Procedure Code ('the CPC') and exh P4A, the typed copy of the appellant's statement, could be accepted as evidence. Exhibit P4A was a document used in the contested proceedings in the first trial and the portions that were irrelevant were closed. In the second trial, both statements had been adduced and the admission of P4A as an exhibit was objected to because it did not contain the accused's signature, parts of P4A that were sealed should not have been disclosed, as ordered by the sessions court judge while reaching the decision to call the appellant's defence, and instead, P4A and P4B should not have been adduced with part of being sealed; (iv) the failure of the judge to recall the witnesses after directing that the entire statement of the appellant be disclosed after the close of the case, was against the provision of s 162 of the CPC; and (v) in a trial under s 193 of the Code involving the contradictions between a witness' statement to the police under s 112 of the CPC and his testimony in court, the prosecution had to prove the statement was made voluntarily before it could be accepted as evidence.

Held, dismissing the appeal and upholding the conviction and sentence:

(1) The word 'certificate' in s 76 of the Act carried the meaning 'confirmation' or 'admission'. Thus, the words 'salinan disahkan benar' used in P2 clearly carried the meaning that the copy of the notes of evidence was a certified true copy concerning the contents compared to the notes of evidence taken by the High Court judge in the first trial. The verification of P2 in this case, as was done was sufficient to comply with the requirement of s 76 of the Act (see pp 219G–220A, F).

(2) Even though P2 formed merely a part of the notes of evidence at the first trial, the absence of the words 'or part thereof' on the verification of the copy did not render it unacceptable as evidence because first, the absence of those words did not cause what was contained in the copy to be untrue. What was important was the authenticity of the copy. Indeed all the rules mentioned in s 76 of the Act merely have one objective: to ensure that the copy adduced is true, not to vex or because of any other reason. Secondly, the verification was made at the bottom of every page of the copy. It certified what was on the page, not information that was not there. Thirdly, the portion adduced was the one relevant to the second trial, not any other (see pp 220G–221A).

(3) In this case, there were not two grounds of judgment. This was because the grounds given orally, although written and read, although recorded in the notes of evidence, were not the grounds of judgment in accordance with s 307(3) of the CPC. Furthermore, viewed from another angle the fact that the sessions court judge adopted the grounds in his signed grounds of

judgment showed that it was part of the grounds of judgment he had signed. His Lordship had done so to prevent his grounds of judgment from being too lengthy through repetition (see p 225B–D).

(4) What mattered in the appellant's trial was that the original statement (P4B) was adduced. The use of P4A, and not P4B, in the first trial bore no connection to the second charge. The first trial was to challenge his credibility in the trial of others. Whether the contested proceeding against the appellant was initiated or not, and if initiated, what was the result, was not a prerequisite for the accused to be charged and tried under s 193 of the Code as was done in this case (see pp 226G–H).

(5) In a contested proceeding, only the relevant portions are shown to the trial judge. This is to prevent the judge trying the case from discovering and being influenced by the other statements that are not or cannot be adduced as evidence in the trial. However in a trial under s 193 of the Code, as in this case, the problem no longer arose. Thus it was no longer necessary to close the other portions. Indeed, the entire part of it should be disclosed. Therefore, the sessions court judge's order that the sealed portions be disclosed was absolutely correct (see pp 227I–228B).

(6) The state of the document adduced by the prosecution (ie part of it was sealed) did not prejudice the appellant because first, the portions did not form the basis of the charge, indeed they were not relevant. Second, it was correct, as the portions were sealed, counsel for the appellant was not given the opportunity to cross-examine the prosecution's witnesses in regard to those portions. However, if counsel for the appellant had done so, the deputy public prosecutor would also be able to re-examine the prosecution witnesses to restore weaknesses in his case as a result of the examination of counsel for the appellant (see p 228B–D).

(7) Section 162 of the CPC is in connection with the recall of witnesses after the amendment of a charge whilst the order that the closed portions be revealed was not an amendment to the charge. Moreover, both sides had not made an application to this effect (see p 229D–E).

(8) The submission that for the statement under s 112 of the CPC to be used to challenge the credibility of a witness or to accuse him under s 193 of the Code his voluntariness must first be proved, means applying the conditions in s 113 of the CPC to a statement under s 112 of the CPC. This was not appropriate because, first, the conditions were in connection with the use of statements by a person charged for an offence in the original investigation in his trial concerning the charge, whilst the statement under s 112 of the CPC was not taken for that purpose. Secondly, if the condition under s 113 of the CPC regarding voluntariness was to

be applied, then other conditions in s 113 of the CPC were also applicable, for instance, with regard to the rank of the police officer recording the statement and the proviso on warning. This would mean, inter alia, there were some statements under s 112 of the CPC that could not be used at all to challenge the credibility of a witness because the recording officer was not of the rank of inspector and above or the warning had not been issued. This was unreasonable because s 112 of the CPC itself requires the maker of the statement to tell the truth. Therefore, in this case, where a witness is subsequently accused under s 193 of the Code based on, as one of the grounds, the statement under s 112 of the CPC, it is not necessary for the prosecution to prove voluntariness before the statement can be accepted as evidence. Also, it is unnecessary for the court to hold a trial within a trial (see p 234A–E).]

Nota-nota

For cases on double judgment, see 5 Mallal's Digest (4th Ed, 1997 Reissue) paras 1631–1633.
For cases on voluntariness of statement, see 5 *Mallal's Digest* (4th Ed, 1997 Reissue) paras 3628–3636.
For cases on documentary evidence generally, see 7 *Mallal's Digest* (4th Ed, 1998 Reissue) paras 878–1006.
For cases on recalling of witness, see 7 *Mallal's Digest* (4th Ed, 1998 Reissue) paras 2171–2180.

Kes-kes yang dirujuk

Ang Chaing Lock v Public Prosecutor [1968] 1 MLJ 207 (dirujuk)
Jayaraman & Ors v PP [1982] 2 MLJ 306 (dirujuk)
Krishnan & Anor v Public Prosecutor [1981] 2 MLJ 121 (dirujuk)
Loh Kwang Seang v Public Prosecutor [1960] MLJ 271 (dirujuk)
Lorraine Phylis Cohen & Anor v Public Prosecutor [1989] 2 MLJ 288 (dirujuk)
Mohamed Hanifah v Public Prosecutor [1956] MLJ 83 (dirujuk)
Noliana Bte Sulaiman v PP [2000] 4 MLJ 725 (dirujuk)
PP v Abdullah bin Ambek [1984] 1 CLJ 190 (dirujuk)
Re Tan Ah Chuan & Anor [1954] MLJ 135 (dirujuk)

Undang-undang yang dirujuk

Akta Keterangan 1950 ss 76, 80
Kanun Acara Jenayah ss 109, 112, 113, 114, 115, 162, 173(h), (m), 307(3)
Kanun Keseksaan s 193

Jagjit Singh (*Jagjit Singh & Co*) bagi pihak perayu.
Vong Poh Fah (Jabatan Peguam Negara) bagi pihak responden.

Abdul Hamid Mohamad HMR. : Perayu adalah seorang saksi dalam kes jenayah terhadap Datuk Sahar bin Arpan di Mahkamah Tinggi Melaka. Dalam perbicaraan itu ('perbicaraan pertama') kebolehpercayaannya telah dicabar. (Dalam alasan penghakiman ini, saya akan menggunakan perkataan 'kebolehpercayaan' sebagai bermakna 'credit' atau 'credibility' dan perkataan 'dicabar' sebagai bermakna 'impeached'.) Prosiding pencabaran itu adalah atas alasan bahawa keterangannya di mahkamah itu bercanggah dengan kenyataannya yang diberi kepada pegawai badan pencegah rasuah.

Susulan daripada prosiding pencabaran itu, perayu telah dituduh di Mahkamah Sesyen Melaka di bawah s 193 Kanun Keseksaan ('Kanun tersebut') ('perbicaraan kedua'). Dia didapati bersalah, disabitkan dan dihukum penjara selama dua tahun. Perayu merayu ke Mahkamah Tinggi yang menolak rayuannya dan mengesahkan sabitan dan hukuman. Perayu merayu ke mahkamah ini. Mahkamah ini juga telah menolak rayuannya dan mengesahkan sabitan dan hukuman terhadapnya. Sekarang kami memberi alasan-alasan kami mengapa kami berbuat demikian.

Walaupun pertuduhan itu agak panjang, nampaknya ia terpaksa diperturunkan juga untuk memahami alasan-alasan yang kami berikan ini. Pertuduhan pindaan terhadapnya adalah seperti berikut:

> Bahawa kamu pada 12 November 1997 di antara jam 9.30am hingga 1pm di Mahkamah Tinggi 1, Melaka, di Daerah Melaka Tengah, Negeri Melaka, di dalam perbicaraan terhadap Datuk Sahar bin Arpan dalam kes jenayah Mahkamah Tinggi 1 Melaka, No kes 45-2-97, 45-3-97 di hadapan Hakim Mahkamah Tinggi tersebut, telah menyatakan dalam keterangan iaitu:
>
> (a) Semasa saya menjadi pengarah urusan Ivory Heights, saya ada menulis surat kepada pentadbir tanah daerah Melaka Tengah. Saya cam dokumen ini (ID8A). Ini merupakan surat permohonan kerajaan Mukim Bacang dan Bertam. Saya ada menandatangani surat ini (ID8B).
>
> (b) Semasa menjadi pengarah urusan, saya ada menulis surat kepada pengarah jabatan pengairan dan saliran Melaka. Saya cam surat itu (ID70). Ini surat awak. Ada tandatangan saya (ID70A). Tarikh surat ini adalah 2 Mei 1995.
>
> (c) Semasa menjadi pengarah urusan, saya tidak berapa ingat sama ada saya menerima surat daripada pengarah jabatan pengairan dan saliran Melaka. Saya tidak ingat surat ini. Surat ini untuk perhatian saya. Saya tidak berapa ingat. Saya ingat sekarang. Saya ingat saya menerima surat daripada pengarah jabatan pengairan dan saliran Melaka. Surat itu bertarikh 3 Mei 1995. Inilah suratnya (ID71).
>
> (d) Selepas berjumpa dengan OKT, saya ada menandatangani satu dokumen menjadi pengarah. Saya boleh cam dokumen itu. Borang ini (ID67) saya tubuh syarikat. Saya minta pertolongan daripada OKT. Saya mengambil sendiri dan tunjuk kepada OKT. Saya mengambil daripada syarikat yang saya beli. Saya membeli Ivory Heights Sdn Bhd di mana saya menandatangani ID67 saya tidak ingat.
>
> (e) Semasa saya menjadi pengarah urusan, saya adat menandatangani resolusi perletakan jawatan. Saya boleh cam resolusi itu. Tiada siapa yang mengarah saya menandatangani ID68. Saya tidak ingat di mana saya menandatangani ID68 ini. Selepas itu, saya ada menandatangani satu

dokumen perletakan jawatan (ID69). Ada tandatangan saya (ID69A). Saya meletak jawatan pada awal 1995. Saya meletak jawatan kerana saya tidak berkemampuan membayar duit premium tanah iaitu untuk tanah kerajaan. Pada masa itu sudah dapat. Tanah itu di Mukim Bacang dan Bertam. Premium tanah kedua-duanya lebih kurang RM280,000. Pada masa saya meletak jawatan, saya tidak ingat. Tidak ada sesiapa yang mengarah saya menandatangani ID69.

(f) Semasa menjadi pengarah urusan, saya ada menerima sijil saham. Kalau tunjuk mungkin cam. Ini sijil itu (cam) (ID60). Tandatangan saya di sijil (ID60A). Saya dapat sijil saham ini daripada setiausaha. Tidak ada orang yang mengarah saya menandatangani sijil ini.

(g) Saya tahu alamat Ivory Heights. Alamatnya di No 23 Jalan Laksamana Cheng Ho, Air Leleh, Melaka. Saya pernah ke alamat ini. Dalam Ivory Heights saya merupakan pengarah urusan. Dalam Ivory Heights saya ada uruskan urusan Ivory Heights. Urusan yang saya kendalikan adalah permohonan tanah. Lain-lain setiausaha uruskan. Setiausaha adalah Tuan Hj Mustadza bin Abu Bakar.

Dan kamu, dalam penyataan kepada pegawai-pegawai badan pencegah rasuah, dalam siasatan badan pencegah rasuah berkaitan dengan balai polis Sentul Repot No 8461/96, telah memberi percakapan seperti berikut:

(a) Berdasarkan surat yang dirujuk kepada saya seperti di atas (Permohonan Tanah Kerajaan di Mukim Bachang dan Bertam - PTMT A4/01/5008 bertarikh 26 April 1995), saya menafikan ada menghantar surat dari Ivory Heights Sdn Bhd kepada pentadbir tanah dan daerah Melaka Tengah. Tandatangan di atas nama Md Yusop bin Omar selaku pengarah urusan bukan tandatangan saya yang sebenar.

(b) Berdasarkan surat yang dirujuk kepada saya seperti di atas (surat Ivory Heights Sdn Bhd kepada pengarah pengairan dan saliran Melaka bertarikh 2 Mei 1995), saya menafikan menghantar surat berkenaan dan juga, tandatangan di atas nama Md Yusof bin Omar, pengarah urusan bukan tandatangan saya yang sebenar.

(c) Berdasarkan surat yang dirujuk kepada saya seperti di atas (surat dari jabatan pengairan dan saliran Melaka bertarikh 3 Mei 1995), saya, selaku pengarah urusan Ivory Heights Sdn Bhd, tidak pernah menerima dan melihat surat tersebut.

(d) Saya sahkan bahawa saya pernah melihat borang 48A yang ditunjukkan tadi, dan saya sahkan kedua-duanya adalah tandatangan saya. Saya menandatanganinya di pejabat tempat saya bekerja. Pada ketika itu waktu pagi jam lebih kurang 10am. YB Datuk Sahar Arpan dengan pemandunya berjumpa dengan saya di pejabat saya dan mengarahkan saya untuk menandatanganinya. YB Datuk Sahar Arpan memberitahu saya untuk pembukaan syarikat. Selepas itu dia terus beredar balik, bersamanya pemandunya En Zaidi.

(e) Saya sahkan saya ada menandatangani borang tersebut (surat resolusi berkenaan perletakan jawatan Tuan Hj Mustadza bin Abu Bakar dan surat perletakan jawatan sebagai pengarah syarikat bertarikh 1 April 1995) dan saya sahkan ketiga-tiga dokumen yang ditunjukkan kepada saya tadi adalah tandatangan saya. Apa yang saya ingat adalah selepas saya menandatanganinya, saya serahkan

balik kepada Datuk Sahar Arpan. Pada awal April 1995, selepas Hari Raya Puasa dan selepas sembahyang Jumaat, kebetulan saya berjumpa Datuk Sahar di masjid dan beliau mengarahkan saya datang seorang diri. Apabila sampai di rumah Datuk Sahar Arpan beliau mengarahkan saya menandatangani ketiga-tiga borang tadi dan beliau juga memberitahu saya supaya berhenti dari menjadi pengarah syarikat. Menurutnya, syarikat itu sudah tidak aktif lagi. Selepas saya menandatanganinya, ketiga borang tadi diambil balik oleh Datuk Sahar Arpan. Beliau juga tidak pernah memberikan kepada saya salinannya untuk rekod saya. Selepas itu saya pun balik ke rumah, memandangkan rumah saya tidak jauh dari rumah Datuk. Datuk tidak berkata apa-apa.

(f) Saya sahkan saya ada menandatangani sijil tersebut dan tandatangan pengadu iaitu tandatangan saya di sijil tersebut. Pada pertengahan bulan Julai 1996, Datuk Sahar Arpan ada berjumpa dengan saya di tapak semaian bunga majlis daerah Alor Gajah. Pada waktu itu, beliau memandu kereta Honda Accord No MY 4 seorang diri. Pada jam lebih kurang 10am, Datuk Sahar mengarahkan saya menandatangani sijil ini dan tidak berkata apa-apa. Beliau juga tidak memberitahu bahawa saham saya hendak ditukarkan atau dipindahkan kepada orang lain atau Luwe Sang Kau.

(g) Saya tidak tahu di mana pejabat Ivory Heights Sdn Bhd untuk menguruskan syarikat tersebut. Saya tidak tahu menahu mengenai pengurusan syarikat tersebut. la diuruskan oleh YB Datuk Sahar bin Arpan kerana dia yang membawa surat-surat untuk saya tandatangani.

Satu daripada penyataan yang kamu tahu atau percaya adalah palsu atau tidak boleh dipercayai atau tidak percaya sebagai yang benar, dan dengan itu kamu telah melakukan satu kesalahan yang boleh dihukum di bawah s 193 Kanun Keseksaan.

Hakim mahkamah sesyen telah menulis alasan penghakiman yang panjang lebar. Hakim Mahkamah Tinggi yang mendengar rayuannya juga telah menulis alasan penghakimannya, khususnya mengenai hujah-hujah yang dibangkitkan di hadapannya. Kami tidak akan memperturunkannya untuk mengelak alasan penghakiman ini menjadi terlalu panjang. Kami akan tumpukan kepada persoalan-persoalan yang dihujahkan di mahkamah ini dan merujuk kepada alasan-alasan penghakiman hakim-hakim itu di mana perlu.

Alasan No 8 dalam petisyen rayuan

Penerimaan P2 sebagai keterangan

P2 adalah salinan nota keterangan perbicaraan pertama. Dalam perbicaraan itulah perayu memberi keterangan sebagai saksi pendakwaan ke 16. Salinan nota keterangan itu telah dikemukakan sebagai P2 melalui Cik Norzita bte Abu Samah, penolong kanan pendaftar, Mahkamah Tinggi Melaka yang memberi keterangan dalam perbicaraan kedua sebagai 'PW1'.

Nota keterangan perbicaraan pertama yang dikemukakan itu (P2) mengandungi nota keterangan perayu yang diberi pada 3 November 1997

dan 12 November 1997 dalam perbicaraan pertama itu. Di setiap muka surat P2 terdapat cop:

SALINAN DISAHKAN BENAR
(tandatangan)
NORZITA BTE ABU SAMAH
Penolong Kanan Pendaftar
Mahkamah Tinggi Melaka, Melaka.
27 November 1997

Encik Jagjit Singh, peguam perayu menghujahkan bahawa salinan P2 tidak mengandungi 'certificate' yang mengikut beliau bermakna 'sijil' seperti yang dikehendaki oleh s 76 Akta Keterangan. Disoal apakah 'certificate' yang perlu ada, beliau menjawab 'like 'This is to certify that this is a true copy of ……'.

Seksyen 76 Akta Keterangan 1950 ('Akta tersebut') yang menjadi asas penghujahan peguam yang bijaksana itu memperuntukkan:

> 76 Every public officer having the custody of a public document which any person has a right to inspect shall give that person on demand a copy of it on payment of the legal fees therefor, together with a certificate, written at the foot of the copy, that it is a true copy of the document or part thereof, as the case may be, and the certificate shall be dated and subscribed by the officer with his name and his official title, and shall be sealed whenever the officer is authorized by law to make use of a seal, and the copies so certified shall be called certified copies.

Dengan hormat kepada peguam yang bijaksana itu, nampaknya hujah ini berbangkit daripada salah faham makna perkataan 'certificate' itu. 'Certificate' itu bukanlah 'sijil'. Perkataan 'certificate' dalam s 76 itu adalah terbitan daripada kata dasar 'certify'. Mengikut Kamus Inggeris Melayu Dewan perkataan 'certify' bererti 'mengesahkan, memperakui'. Mengikut kamus yang sama:

> 'Certificate *n* (various translations)' share -------- s, sijil syer; ----- of fitness, perakuan kelayakan; birth ----, surat beranak; death ----------, surat akuan mati; Malaysian C ---------- of Education, Sijil Pelajaran Malaysia.'

Demikian juga dalam buku *Istilah Undang-Undang*, keluaran *Sweet & Maxwell*, perkataan 'certificate' diterjemahkan sebagai 'sijil; perakuan'.

Dari sini adalah jelas bahawa perkataan 'certificate' itu dalam Bahasa Melayu mempunyai dua makna: pertama 'sijil' dan kedua, 'pengesahan' atau 'perakuan'. Adalah jelas bahawa perkataan 'certificate' dalam seksyen itu membawa makna yang kedua itu, iaitu 'pengesahan' atau 'perakuan'. Kami berpendapat bahawa, untuk tujuan ini, kedua-dua perkataan 'pengesahan' atau 'perakuan' (kata kerjanya 'mengesahkan' atau 'memperakukan') mempunyai makna yang sama dan boleh digunakan sebagai terjemahan kepada perkataan-perkataan 'certificate' dan 'certify'.

Jadi, perkataan-perkataan 'SALINAN DISAHKAN BENAR' yang digunakan itu jelas membawa maksud bahawa salinan nota keterangan itu adalah salinan yang disahkan betul mengenai isi kandungannya dibanding

dengan nota keterangan yang diambil oleh hakim Mahkamah Tinggi dalam perbicaraan pertama itu.

Dalam Bahasa Melayu, kedua-dua perkataan 'mengesahkan' dan 'memperakukan' boleh digunakan, dan digunakan dengan makna yang sama. Demikian juga 'betul' dan 'benar'. Apa yang dikehendaki oleh s 76 Akta tersebut ialah bahawa salinan itu adalah satu salinan yang disahkan atau diakui benar atau betul. Itu sahaja. Ia tidak menghendaki dibuat satu 'sijil' lain untuk mengesah atau memperakui kebenarannya atau bahawa ia betul. Jauh sekali ia menghendaki adanya satu 'sijil' yang berbentuk satu dokumen lain. Kerana seksyen itu sendiri dengan jelas menggunakan perkataan-perkataan '… a certificate, written at the foot of the copy …'. Ertinya pengesahan itu hendaklah ditulis di bahagian bawah salinan itu, bukan pada satu dokumen lain.

Kami juga dirujukkan kepada kes *Noliana Bte Sulaiman v PP* [2000] 4 MLJ 725. Dalam kes itu, disamping terdapat persoalan-persoalan lain yang berkait dengan peruntukan s 76 Akta tersebut dalam kes itu, perkataan yang digunakan ialah 'SALINAN DIAKUI SAH', manakala dalam kes ini 'SALINAN DISAHKAN BENAR'. Kami difahamkan bahawa rayuan terhadap penghakiman itu telah dibuat ke mahkamah ini dan belum didengar. Oleh itu, kami tidak mahu berkata sesuatu yang boleh disifatkan bahawa mahkamah ini telah pun memutuskan rayuan itu sebelum ianya didengar.

Kami juga berpendapat bahawa kes-kes lain yang dirujuk seperti *Mohamed Hanifah v Public Prosecutor* [1956] MLJ 83, di mana pengesahan salinan berkenaan tidak bertarikh, tidaklah perlu dibincang. Persoalan-persoalan dalam kes-kes itu berlainan.

Kesimpulannya, kami memutuskan bahawa pengesahan nota-nota keterangan (P2) dalam kes ini, seperti yang dilakukan adalah memadai untuk mematuhi kehendak s 76 Akta tersebut.

Satu hujah lagi yang dibangkitkan ialah bahawa pengesahan itu tidak mengatakan bahawa nota keterangan itu adalah cuma sebahagian daripada nota keterangan dalam perbicaraan pertama.

P2 adalah nota keterangan perayu dalam prosiding pencabaran itu. Ia bukanlah kesemua nota keterangan dalam keseluruhan perbicaraan pertama itu.

Memang benar bahawa s 76 Akta tersebut mengandungi kata-kata 'or part thereof', ertinya atau sebahagian daripadanya. Maka soalannya ialah sama ada ketiadaan kata-kata itu pada pengesahan salinan itu menyebabkan ianya tidak boleh diterima sebagai keterangan. Kami berpendapat ia boleh diterima sebagai keterangan.

Pertama, ketiadaan kata-kata itu tidak menjadikan apa yang terkandung dalam salinan itu tidak benar. Apa yang penting adalah kebenaran salinan itu. Malah semua peraturan yang disebut dalam s 76 Akta tersebut hanya mempunyai satu matlamat: untuk memastikan bahawa salinan yang dikemukakan adalah benar, bukan untuk menyusahkan atau kerana sebab-sebab lain.

Kedua, pengesahan itu dibuat di bahagian bawah setiap muka surat salinan itu. Ia mengesahkan apa yang ada pada muka surat itu, bukan yang tidak ada.

Ketiga, bahagian yang dikemukakan itulah yang berkenaan dengan perbicaraan kedua, bukan yang lain.

Elok juga disebut bahawa dalam kes *Ang Chaing Lock v Public Prosecutor* [1968] 1 MLJ 207, juga satu kes di bawah s 193 Kanun tersebut, Ong Hock Sim H (pada masa itu) telah memutuskan:

> I have stated that in my view it is also wrong in a charge of giving false evidence to attach the whole of trial record wherein the false evidence was alleged to have been made. It is sufficient to have an officer of the court produce a duly certified copy of that part of the evidence given by the appellant which is the basis of the charge.

Kami tidak dapati perlunya kami pergi sebegitu jauh dalam memutuskan rayuan ini. Cuma, apa yang kami tekankan ialah bahawa bahagian yang berkenaan itulah yang perlu dikemukakan. Dalam kes ini ianya dikemukakan.

Kembali kepada kes ini, P2, sambil merupakan nota keterangan keseluruhan prosiding pencabaran dalam perbicaraan pertama yang menjadi asas pertuduhan dan perbicaraan kedua, adalah sebahagian daripada nota keterangan perbicaraan pertama. Dalam keadaan ini, sama ada ia merupakan keseluruhan atau sebahagian daripada nota keterangan perbicaraan bergantung kepada dari segi mana ia dilihat.

Kami berpendapat bahawa ketiadaan kata-kata itu bukanlah satu kecacatan atau ketidakpatuhan peruntukan s 76 Akta tersebut yang mematutkan bahawa P2 tidak diterima sebagai keterangan.

Kami juga berpendapat bahawa kes-kes seperti *Re Tan Ah Chuan & Anor* [1954] MLJ 135 dan *Mohamed Hanifah v Public Prosecutor* di mana pengesahan itu tidak bertarikh boleh dibezakan, kerana ketiadaan tarikh itu boleh membawa kepada kecurigaan tentang pengesahan itu sendiri kerana bila ia dilakukan pun tidak diketahui. Dalam keadaan kes ini, pengesahan dibuat kepada bahagian nota keterangan yang disahkan. Keseluruhan apa yang disahkan itulah yang dikemukakan sebagai P2, yang juga adalah nota keterangan keseluruhan prosiding pencabaran, tetapi sebahagian daripada nota keterangan keseluruhan perbicaraan pertama. Itulah bahagian, kalau hendak dikatakan 'bahagian', yang menjadi asas pertuduhan terhadap perayu. Bahagian-bahagian lain perbicaraan pertama tidak berkenaan dalam perbicaraan kedua. Tambahan pula, penolong kanan pendaftar yang mengesahkan salinan nota keterangan itu sendiri memberi keterangan dalam perbicaraan kedua. Soal balas terhadapnya amat ringkas. Tiada apa-apa soalan dikemukakan mengenai persoalan yang dibangkitkan.

Dalam semua keadaan ini, kami berpendapat bahawa P2 telah diterima sebagai keterangan dengan betul.

Alasan No 3 dalam petisyen rayuan A

Dua alasan penghakiman

Dalam perbicaraan perayu di akhir kes pendakwaan, hakim mahkamah sesyen itu memberi apa yang dicatat dalam nota keterangan sebagai 'oral judgment', yang lebih kurang sepuluh muka surat, seperti yang ditaip dalam B rekod rayuan. Dalam penghakiman lisan itu, hakim mahkamah sesyen itu membincangkan persoalan-persoalan yang dibangkitkan dalam penghujahan kedua belah pihak di akhir kes pendakwaan. Persoalan-persoalan yang dibincangkan itu meliputi, disebut secara ringkas sahaja, persoalan-persoalan mengenai P2, P4A dan P4B dan tahap pembuktian. Alasan-alasan ini diberi oleh hakim mahkamah sesyen dalam menimbang C dan membuat keputusan untuk memanggil perayu membela diri.

Apabila hujah kedua-dua belah pihak di akhir kes selesai pada 2 Jun 1998, hakim mahkamah sesyen itu telah menangguhkan kes kepada 20 Jun 1998 untuk memberi keputusan. Dalam tempoh itu nampaknya beliau telah menulis alasan penghakiman setebal 49 muka surat seperti yang D terdapat dalam rekod rayuan itu. Pada 20 Jun 1998, beliau membaca alasan penghakiman itu.

Dalam alasan penghakiman itu (yang dipanggil 'alasan penghakiman kedua' oleh peguam perayu), hakim mahkamah sesyen itu bermula dari awal dengan memperturunkan pertuduhan, membincang intipati kesalahan E berdasarkan keterangan yang dikemukakan di peringkat pendakwaan dan menyimpulkan:

> For the reasons given above, at the close of the case for the prosecution, I found that the prosecution had made a prima facie case against the accused on the offence charged and accordingly the accused was called upon to enter on his defence. F

Selepas itu, beliau menimbang pembelaan perayu termasuk di bawah tajuk-tajuk seperti soal kesukarelaan kenyataan perayu, sama ada kenyataan perayu dirakamkan dengan betul, penjelasan perayu mengenai percanggahan zahir kenyataannya dengan keterangannya, pengecaman (identification) P4A dan P4B, sama ada kenyataannya dalam bentuk cerita G atau soal jawab dan beban pembuktian di akhir kes pembelaan dan disudahi dengan keputusannya. Sayugia disebut bahawa mengenai tajuk kebolehterimaan P2 (nota keterangan perbicaraan pertama), beliau cuma berkata:

> I have already dealt with this issue in my oral judgment delivered at the close of the prosecution's case. H

Berdasarkan apa yang dilakukan oleh hakim mahkamah sesyen itu, peguam perayu, dalam hujah bertulisnya yang diberikan kepada mahkamah ini, menghujahkan bahawa hakim Mahkamah Tinggi yang mendengar rayuan daripada mahkamah sesyen itu silap apabila beliau memutuskan bahawa hakim mahkamah sesyen tidak menulis dua alasan penghakiman. Peguam I perayu itu menghujahkan bahawa hakim mahkamah sesyen telah menulis dua alasan penghakiman memberi sebab-sebab mengapa beliau memanggil

perayu membela diri. Beliau meminta mahkamah ini supaya tidak mengambil kira 'alasan penghakiman kedua' itu.

Tetapi, semasa berhujah di mahkamah ini, setelah disoal oleh kami, beliau mengatakan:

> The point is not so much about two judgments. But in the final judgment, he (hakim mahkamah sesyen — ditambah) looked at the revealed statement.

Ini nampak seolah-olah soal terdapat satu atau dua alasan penghakiman itu telah digugurkan atau sekurang-kurangnya tidaklah ditekankan sangat.

Walau bagaimanapun, eloklah kami menyentuh mengenainya.

Hujah mengenai dua penghakiman ini telah dibangkitkan di Mahkamah Tinggi semasa rayuan perayu didengar di mahkamah itu dahulu. Hakim Mahkamah Tinggi yang bijaksana itu, dalam penghakimannya berkata:

> On the issue of admissibility of the notes of proceedings (exh P2), the learned judge did not deliberate any further than to state that he had dealt with the issue in his oral judgment delivered at the close of the prosecution's case. I am of the view, therefore, that the learned judge, having delivered an oral judgment read out from a written text at the end of the prosecution's case, and subsequently adopted the oral judgment in his written judgment at the end of the defence's case, as is the case here, there are no two judgments. Similarly, where the learned judge delivered an oral judgment at the end of the prosecution's case on the issue of whether the appellant's statements to the ACA officers be produced in whole or in part, and subsequently did not deliberate further on the same issue at the end of the defence's case, I hold that there are no two judgments on the issue. The learned judge had not orally delivered a written judgment of decision which he subsequently supplemented or amplified in another written grounds of decision which, according to Rigby J in *Loh Kwang Seang v Public Prosecutor* [1960] MLJ 271 is not permissible, nor did he alter or review the same in contravention of s 278 Criminal Procedure Code.

Kami bersetuju dengan pandangan hakim yang bijaksana itu.

Untuk mendapat gambaran yang betul dan lengkap dan mengelak daripada salah arah, eloklah kita kembali kepada peruntukan Kanun Acara Jenayah ('KAJ') dalam hal yang berkenaan.

Seksyen 173(h) KAJ memperuntukkan:

> If the court finds a prima facie case has been made out against the accused on the offence charged, the court shall call upon the accused to enter on his defence.

Seksyen 173(m) KAJ memperuntukkan:

> If the court finds that the prosecution has proved its case beyond reasonable doubt, the court shall find the accused guilty and he may be convicted on it and the court shall pass sentence according to law.

Seksyen 307(3) KAJ memperuntukkan:

> (3) When a notice of appeal has been lodged the court appealed from shall make a signed copy of the grounds of decision in the case and cause it to

be served upon the appellant or his advocate by leaving the said copy at the address mentioned in the notice of appeal or by posting it by registered post addressed to the appellant at the said address.

Daripada peruntukan-peruntukan ini, adalah jelas bahawa di akhir kes pendakwaan, jika hakim bicara (perkataan 'hakim' di sini termasuklah majistret, hakim mahkamah sesyen dan Hakim Mahkamah Tinggi) mendapati bahawa terdapat satu kes prima facie, beliau hendaklah memanggil tertuduh membela diri. Beliau tidak perlu memberi apa-apa alasan mengenai keputusannya itu. Demikian juga di akhir perbicaraan kes itu. Jika beliau mendapati bahawa pendakwaan telah membuktikan kesnya melampaui keraguan yang munasabah, beliau hendaklah membuat keputusan bahawa tertuduh bersalah, mensabitkannya dan menjatuhkan hukuman. Alasan-alasan juga tidak perlu diberi. Cuma, jika ada rayuan, barulah beliau dikehendaki menyediakan dan menandatangani alasan-alasan keputusannya, yang biasanya dipanggil 'alasan penghakiman'.

Tetapi, dalam suatu kes yang perbicaraannya memakan masa yang panjang, di mana banyak persoalan undang-undang dibangkitkan, hakim-hakim bicara kerap kali memberi alasan-alasannya secara ringkas mengenai keputusannya. Ini adalah satu amalan yang baik. Jika tidak, mungkin pihak-pihak berkenaan bartanya apakah alasan beliau berbuat demikian. Mungkin juga ada pihak yang beranggapan bahawa beliau tidak menimbang dengan sewajarnya hujahnya atau telah tersalah arah.

Dalam suatu kes yang rumit, hakim-hakim itu mungkin menulis alasan-alasan itu secara ringkas dan membacanya. Itulah yang dilakukan dalam kes ini. Tetapi, dalam kes ini alasan-alasan itu dicatat dalam nota keterangan. Kami percaya ini dilakukan dengan niat yang baik untuk mengelak tuduhan bahawa nota keterangan itu tidak lengkap.

Demikian juga di akhir perbicaraan, semasa memberi keputusannya, kerapkali hakim-hakim bicara memberi alasan-alasan ringkas mengapa mereka membuat keputusan seperti yang dibuatnya. Ini juga dilakukan dengan tujuan yang sama.

Dalam kes ini, disebabkan panjang dan rumitnya kes itu, hakim mahkamah sesyen itu telah menangguhkan kes itu selama 18 hari selepas mendengar hujah akhir kedua-dua belah pihak untuk memberi keputusannya. Dalam masa 18 hari itu, beliau telah menulis alasan penghakimannya sepanjang 49 muka surat di samping, kami percaya, membicarakan kes-kes lain. Bahawa beliau boleh berbuat demikian patutlah dipuji. Alasan penghakiman bertulis yang lengkap inilah yang dibaca dalam mahkamah semasa beliau memberi keputusan di akhir perbicaraan itu. Dan alasan inilah alasan penghakiman yang ditandatangani seperti yang dikehendaki oleh s 307(3) KAJ.

Kami berpendapat bahawa bukanlah 'salah' ('wrong') atau salah aturan bagi hakim mahkamah sesyen itu memberi alasan-alasan mengapa beliau memanggil perayu membela diri. Malah itu adalah satu amalan yang baik. Demikian juga jika seseorang hakim bicara itu berbuat demikian semasa memberi keputusan di akhir kes, jika beliau tidak sempat menulis alasan penghakiman lengkap di peringkat itu. Kami juga berpendapat adalah tidak

A 'salah' atau salah aturan jika hakim-hakim bicara membuat catatan dan membacanya semasa memberi alasan-alasan mengapa mereka memanggil tertuduh membela diri atau sebaliknya atau mendapatinya bersalah atau sebaliknya. Ini untuk mengelakkan kesilapan yang mungkin berlaku. Kami juga berpendapat bahawa adalah tidak 'salah' atau salah aturan jika alasan-alasan itu kemudian ditaip sebagai sebahagian daripada nota keterangan.
B Bahawa ianya ditulis, dibaca dan direkodkan tidaklah menjadikannya suatu alasan penghakiman yang ditandatangani di bawah s 307(3) KAJ. Maka soal 'dua alasan penghakiman' tidak timbul.

Dalam kes ini, kami bersetuju dengan Hakim Mahkamah Tinggi yang mendengar rayuan perayu bahawa tidak terdapat dua alasan penghakiman.
C Ini kerana alasan-alasan yang diberi secara lisan, walaupun ditulis dan dibaca, walaupun dicatat dalam nota-nota keterangan, bukanlah alasan penghakiman yang ditandatangani mengikut s 307(3) KAJ. Juga, dipandang dari sudut lain, hakikat bahawa hakim mahkamah sesyen itu menerima pakai (adopt) alasan-alasan itu dalam alasan penghakimannya yang ditandatangani itu menunjukkan bahawa ia adalah sebahagian
D daripada alasan penghakiman yang ditandatangani itu. Beliau berbuat demikian untuk mengelakkan alasan penghakiman yang ditandatangani itu menjadi terlalu panjang dengan mengulanginya.

Kes *Loh Kwang Seang v Public Prosecutor* [1960] MLJ 271 sangat berbeza. Dalam kes itu, hakim mahkamah sesyen itu cuma menyediakan
E alasan penghakiman yang ditandatangani selepas notis rayuan difailkan. Alasan penghakiman yang ditandatangani itu diserahkan (served) kepada peguam perayu dalam kes itu. Selepas itu, beliau menambah sebanyak 27 baris dan menghantarkan muka surat baru itu kepada peguam perayu sebagai ganti kepada muka surat asal yang berkenaan. Apa yang berlaku dalam kes itu berlainan sekali daripada apa yang berlaku dalam kes ini.

F Demikian juga dengan kes *Lorraine Phylis Cohen & Anor v PP* [1989] 2 MLJ 288. Dalam kes itu juga, dua penghakiman bertulis yang ditandatangani diberi selepas selesai perbicaraan. Ia berbeza dengan apa yang dilakukan dalam kes ini.

G *Alasan 4, 5 dan 6 dalam petisyen rayuan*

Penerimaan P4A dan P4B sebagai keterangan

Untuk memahami hujah-hujah di bawah tajuk ini, sekali lagi perlu disebut apa yang berlaku dari awalnya.

H Ekshibit P4B adalah kenyataan asal perayu yang dirakamkan di bawah s 112 KAJ. Ekshibit P4A adalah salinan bertaip kenyataan perayu itu. Ertinya, P4A adalah salinan daripada P4B. Ekshibit P4A adalah dokumen yang digunakan dalam prosiding pencabaran dalam perbicaraan pertama. Dalam perbicaraan kedua, kedua-dua kenyataan itu telah dikemukakan. PW3, PW5 dan PW6, pegawai-pegawai yang merakam
I percakapan perayu itu, memberi keterangan bahawa mereka telah menyemak isi kandungan P4A dengan P4B dan mendapati kedua-duanya sama atau betul.

Dalam perbicaraan kedua, peguam perayu tidak membantah penerimaan P4B sebagai ekshibit. Tetapi, penerimaan P4A sebagai ekshibit dibantah kerana ia tidak mengandungi tandatangan tertuduh.

Hakim mahkamah sesyen memutuskan seperti berikut:

> It is obvious from the charge that it is incumbent upon the prosecution to produce the original statement (P4B - ditambah) which the accused made to the BPR officer in connection with Sentul Report 8461/96. This prosecution has done with the production of the original statement of the accused (exh P4B).
>
> Hence, it is my humble view that the typed statement (P4A) which was used in the impeachment proceedings is wholly irrelevant to the instant proceedings. It is not the law that impeachment is a precondition for a prosecution under s 193 Penal Code. In this regard, the fact that the original statement of the accused was not shown to accused or tendered during the impeachment exercise in the High Court is irrelevant.

Mengenai persoalan yang sama, Hakim Mahkamah Tinggi yang sebelum ini mendengar rayuan perayu menyatakan:

> The appellant challenged the admissibility of exh P4A. Let it doubtlessly be stated that in a prosecution for the offence of perjury, the prosecution must prove that the accused in the witness box deliberately made two statements which are so contradictory to and irreconcilable with each other that both cannot possibly be true, the first being a statement made under oath in the witness box, and the other (as in this case) being a statement made under s 112 Criminal Procedure Code. The s 112 statement must be the statement marked as exh P4B, namely the original statement. P4A cannot be a substitute for the original statement nor on its own be admissible evidence, unless the original statement is unavailable and duly explained (*Krishnan & Anor v Public Prosecutor* [1981] 2 MLJ 121). But where the original statement exh P4B is produced and the typewritten statement is also produced and the contents are proved to be the same as the original statement, both are admissible, the latter tendered for ease of reference only.

Hujah yang sama dikemukakan di mahkamah ini.

Kami bersetuju dengan apa yang dikatakan oleh kedua-dua hakim mahkamah sesyen dan Hakim Mahkamah Tinggi mengenainya. Kami bersetuju bahawa apa yang penting dalam perbicaraan perayu ialah bahawa kenyataan asal (P4B) dikemukakan. Bahawa dalam perbicaraan pertama, P4A telah digunakan dan tidak P4B, tidak ada kena-mengena dengan perbicaraan kedua. Perbicaraan pertama itu adalah untuk mencabar kebolehpercayaannya dalam perbicaraan orang lain. Sama ada prosiding pencabaran terhadap perayu dilakukan atau tidak, dan jika dilakukan, apa keputusannya, tidak menjadi pra-syarat untuk perayu dituduh dan dibicarakan di bawah s 193 Kanun tersebut seperti yang dilakukan dalam kes ini. Hujah ini tidak berasas.

Peguam perayu juga mengemukakan hujah mengenai pendedahan keseluruhan P4A dan P4B.

Sekali lagi, untuk memahami hujah ini, latar belakangnya perlu diberi.

Dalam perbicaraan pertama, dalam prosiding pencabaran kebolehpercayaan perayu, semasa P4A dikemukakan, bahagian-bahagian yang tidak berkenaan dengan prosiding pencabaran itu ditutup. Sebabnya boleh difahami. Pihak pendakwaan hendak mengelak kemungkinan tuduhan bahawa hakim dalam perbicaraan pertama telah diprejudiskan kerana membaca kenyataan-kenyataan yang prejudicial terhadap tertuduh dalam kes itu yang tidak atau tidak boleh dikemukakan sebagai keterangan dalam perbicaraan pertama itu. Apa yang hendak ditunjukkan kepada hakim itu ialah bahagian-bahagian kenyataan perayu yang bercanggah dengan keterangannya di mahkamah. Dan bahagian itulah yang didedahkan.

Dalam perbicaraan kedua, P4A dikemukakan dalam keadaan yang sama: bahagian yang ditutup dalam perbicaraan pertama masih tertutup, dan apabila P4B yang tidak dikemukakan dalam perbicaraan pertama dikemukakan dalam perbicaraan kedua, bahagian-bahagian P4A yang ditutup juga ditutup dalam P4B. Sebabnya juga mudah difahami: supaya kedua-duanya serupa.

Hakim mahkamah sesyen, semasa membuat keputusan untuk memanggil perayu membela diri juga mengarahkan bahawa bahagian yang ditutup itu didedahkan. Selepas itu, beliau memberi masa selama sehari kepada peguam perayu untuk meneliti kenyataan yang telah didedahkan itu.

Peguam perayu menghujahkan bahawa oleh sebab P4A dan P4B telah dikemukakan dengan sebahagiannya tertutup, hakim mahkamah sesyen tidak boleh mendedahnya. Sebaliknya, beliau juga menghujahkan bahawa P4A dan P4B tidak sepatutnya dikemukakan dengan sebahagiannya tertutup. Perbuatan itu mengakibatkan mahkamah tidak dapat membuat keputusan yang adil.

Timbalan pendakwa raya telah menghujahkan bahawa pertuduhan terhadap perayu adalah mengenai kenyataan-kenyataanya yang tertentu (specific), bukan kesemuanya. Walau bagaimanapun, timbalan pendakwa raya itu mengatakan bahawa mahkamah berhak melihat keseluruhan kenyataan itu tanpa menunjukkannya kepada pembelaan. Timbalan pendakwa raya itu juga menjelaskan bahawa dokumen itu dikemukakan dengan cara demikian kerana itulah caranya ia dikemukakan dalam perbicaraan pertama (ini terdapat dalam 'penghakiman lisan' hakim mahkamah sesyen itu).

Hakim mahkamah sesyen itu telah mengikuti kes *PP v Abdullah bin Ambek* [1984] 1 CLJ 190 dan mengarahkan kesemua kenyataan itu didedahkan, ditunjuk kepada pihak pembelaan dan memberi masa kepadanya untuk mengkaji keseluruhan kenyataan itu sebelum perayu memberi keterangan untuk membela diri.

Hakim Mahkamah Tinggi yang mendengar rayuan perayu bersetuju dengan keputusan dan arahan hakim mahkamah sesyen itu. Kami juga bersetuju dengan mereka.

Kami mengambil perhatian bahawa dalam suatu prosiding cabaran hanya bahagian-bahagian berkenaan sahaja yang ditunjukkan kepada hakim

bicara. Ini adalah untuk mengelak hakim yang sedang membicarakan kes itu daripada mengetahui dan terpengaruh dengan kenyataan-kenyataan lain yang tidak atau tidak boleh dikemukakan sebagai keterangan dalam perbicaraan itu.

Tetapi dalam perbicaraan di bawah s 193 Kanun tersebut seperti dalam kes ini, masalah itu tidak timbul lagi. Maka bahagian-bahagian lain itu tidak perlu ditutup lagi. Malah kesemuanya patut didedahkan. Oleh itu, tindakan hakim mahkamah sesyen mengarahkan bahagian-bahagian yang ditutup itu didedahkan adalah betul.

Soalan yang lebih penting ialah sama ada dalam keadaan dokumen itu dikemukakan oleh pendakwaan (iaitu sebahagiannya tertutup) ia memprejudiskan perayu. Kami berpendapat tidak. Sebabnya ialah, pertama, bahagian-bahagian itu bukanlah yang menjadi asas pertuduhan, malah tidak berkenaan.

Kedua, memang betul, kerana bahagian-bahagian itu ditutup, peguam perayu tidak mempunyai peluang menyoal balas saksi-saksi pendakwaan mengenai bahagian-bahagian itu. Tetapi, jika peguam perayu telah berbuat demikian, timbalan pendakwa raya juga akan boleh membuat pemeriksaan semula saksi-saksi pendakwaan itu untuk memperbaiki apa-apa kelemahan kesnya hasil daripada soal balas peguam perayu itu.

Dalam kes ini, bukan sahaja peguam perayu tidak berpeluang menyoal balas saksi-saksi pendakwaan mengenai bahagian-bahagian yang ditutup itu, tetapi timbalan pendakwa raya juga tidak berpeluang menyoal semula saksi-saksinya. Sebaliknya, pihak pembelaan berpeluang mengkaji bahagian-bahagian itu sebelum perayu dan saksi-saksinya memberi keterangan. Pihak pembelaan berpeluang mengemukakan apa-apa keterangan mengenai bahagian itu melalui perayu dan saksi-saksinya buat kali pertama selepas pendakwaan menutup kesnya. Pihak pendakwaan cuma boleh menyoal balas perayu dan saksi-saksinya, bukan mengemukakan keterangan melalui saksi-saksinya sendiri. Itu pun tertakluk kepada pemeriksaan semula oleh peguam perayu terhadap saksi-saksi pembelaan. Hakikatnya, apa yang berlaku dalam kes ini adalah lebih menguntungkan pembelaan.

Adakah cara dokumen itu dikemukakan menyebabkan hakim bicara itu tidak dapat membuat suatu keputusan yang adil dan saksama? Kami berpendapat tidak.

Kita mesti ingat bahawa di akhir kes pendakwaan, tahap pembuktian yang perlu dilakukan oleh pendakwaan untuk membolehkan seseorang tertuduh membela diri hanya sekadar membuktikan suatu kes prima facie. Tetapi, beban itu menjadi lebih berat di akhir kes pembelaan, iaitu melampaui keraguan yang munasabah. Jika hujah bahawa tanpa mendedahkan bahagian-bahagian itu memprejudiskan perayu itu benar, adalah tidak munasabah bahawa tanpa mendedahnya pendakwaan cuma berjaya membuktikan sekadar suatu kes prima facie, tetapi setelah ia didedah, setelah pihak pembelaan diberi peluang menelitinya sebelum memulakan pembelaannya, setelah pihak pembelaan memanggil saksi-saksinya untuk memberi keterangan dan menjelaskan bahagian-bahagian

yang sebelumnya tertutup itu (manakala pendakwaan tidak berpeluang berbuat demikian melalui saksi-saksinya) kes terhadap perayu boleh menjadi lebih kuat sehingga ke tahap melampaui keraguan yang munasabah.

Atas alasan-alasan ini kami dapati bahawa hujah peguam perayu mengenai isu ini tidak berasas.

Alasan ke-9 dalam petisyen rayuan

Soal kesukarelaan kenyataan perayu

Peguam perayu menghujahkan bahawa selepas mengarahkan keseluruhan kenyataan perayu didedahkan selepas kes pendakwaan telah ditutup, hakim bicara tidak mengarahkan supaya PW3, PW5 dan PW6 dipanggil semula untuk pemeriksaan awal seterusnya untuk mengecamkan P4A dan P4B pada keseluruhannya dan juga gagal memberi peluang kepada pembelaan untuk menyoal balas mereka. Ini melanggar peruntukan s 162 KAJ, katanya.

Perlu diambil ingatan bahawa kedua-dua belah pihak tidak memohon berbuat demikian.

Hakim Mahkamah Tinggi yang mendengar rayuan ini telah menolak hujah ini atas alasan-alasan bahawa s 162 KAJ adalah mengenai panggilan semula saksi-saksi selepas pertuduhan dipinda, manakala arahan supaya bahagian-bahagian yang ditutup itu didedahkan bukanlah meminda pertuduhan. Lagi pula, kedua-dua belah pihak pun tidak memohon berbuat demikian, katanya.

Kami bersetuju dengan pandangannya. Juga, ketiga-tiga pegawai perakam (PW3, PW5 dan PW6) dalam keterangan mereka telahpun mengatakan bahawa mereka masing-masing telah menyemak isi kandungan P4A dengan P4B dan mendapatinya sama. Semestinya semakan itu dibuat sebelum perbicaraan pertama dan sebelum sebahagiannya ditutup kerana penutupan itu semestinya cuma dilakukan semasa kebolehpercayaan perayu hendak dicabar dalam perbicaraan itu. P4A dan P4B itulah yang telah dikemukakan dan dicamkan oleh mereka dalam perbicaraan kedua ini, sama ada sebahagiannya ditutup atau didedahkan kemudiannya. Maka, soal mengecamkannya semula tidak timbul.

Berkaitan dengan alasan ini ialah soal pembuktian kesukarelaan kenyataan perayu itu. Peguam perayu menghujahkan bahawa suatu perbicaraan dalam perbicaraan mestilah diadakan untuk membuktikan bahawa kenyataan perayu itu dibuat dengan sukarela.

Dalam perbicaraan kes ini, memang perbicaraan dalam perbicaraan tidak diadakan.

Hakim mahkamah sesyen, dalam alasan penghakimannya telah membincangkan hujah ini dan memutuskan bahawa perbicaraan dalam perbicaraan tidaklah perlu. Beliau membezakan kes *Krishnan & Anor v Public Prosecutor* [1981] 2 MLJ 121, yang dirujuk oleh peguam perayu sebagai autoriti atas dua alasan. Pertama, kes itu adalah suatu prosiding

pencabaran, manakala kes ini adalah suatu perbicaraan pertuduhan di bawah s 193 Kanun tersebut. Kedua, kenyataan dalam kes itu adalah kenyataan beramaran (cautioned statement) di bawah s 113 KAJ, manakala dalam kes ini kenyataan berkenaan dirakamkan di bawah s 112 KAJ di mana kesukarelaan tidak perlu dibuktikan.

Hakim Mahkamah Tinggi yang mendengar rayuan kes ini bersetuju dengan keputusan dan alasan hakim mahkamah sesyen itu. Beliau juga menekankan bahawa dalam kes *Krishnan v PP* itu, persoalan yang dibincangkan oleh Mahkamah Persekutuan ialah bilakah waktu yang lebih sesuai untuk membuktikan kesukarelaan pemberian kenyataan di bawah s 113 KAJ dalam suatu prosiding pencabaran kebolehpercayaan?

Di mahkamah ini, peguam perayu merujuk kepada kes *Noliana Bte Sulaiman v Public Prosecutor*.

Perlu disebut bahawa pada masa kes ini dibicarakan dan rayuannya didengar oleh Mahkamah Tinggi, kes *Noliana bte Sulaiman v Public Prosecutor* belum diputuskan. Maka perlulah mahkamah ini memutuskan sama ada dalam suatu perbicaraan pertuduhan di bawah s 193 Kanun tersebut yang melibatkan percanggahan antara kenyataan seorang saksi kepada polis di bawah s 112 KAJ dengan keterangannya di mahkamah, pihak pendakwaan perlu membuktikan bahawa kenyataan itu dibuat dengan sukarela sebelum ia boleh diterima sebagai keterangan. Dari kajian sepintas lalu semasa menyediakan penghakiman ini, kami tidak dapat menemui penghakiman-penghakiman mahkamah di Malaysia mengenai persoalan ini, selain daripada dua penghakiman yang dirujukkan oleh peguam perayu itu.

Dua penghakiman Mahkamah Tinggi di Malaysia itu ialah *PP v Abdullah bin Ambek* dan *Noliana bte Sulaiman v Public Prosecutor*.

Dalam kes *PP v Abdullah bin Ambek*, seperti dalam kes ini, Abdullah Ambek telah dituduh di bawah s 193 Kanun tersebut mengenai kenyataannya kepada polis dan keterangannya di mahkamah. Dzaiddin H (pada masa itu), semasa membincang kes pembelaan, antara lain, menyatakan bahawa tertuduh menafikan kebenaran isi kandungan P5. Tertuduh mengaku bahawa sebahagian daripada P5 adalah kenyataan yang diberi olehnya kepada PW3, tetapi menafikan sekeras-kerasnya mengetahui bahagian yang digaris di bawahnya itu. Hakim yang arif itu seterusnya berkata:

> His reasons were that after constant questioning by PW3, the answers, which were formulated by DSP Bashir, were forced down his throat and made it appear that they were his own statements. ASP Azmi typed the answers. Again, because of intensive interrogation, he stated he was not conscious of what he was saying at the material time. He could not think properly and he was unfit as his legs were swollen.

Hakim yang arif itu seterusnya memberi keputusannya, antara lain, seperti berikut:

> I entirely agree with the submission of the learned solicitor general that at the time of recording the statement in P5, the accused was conscious and was fully aware of the statement which he made.

A

> 24 On the question of the admissibility of P5, I am of the opinion that it is not relevant for the purposes of determining the guilt of the accused in this case. It might have been true that the accused was under police pressure when he gave statement P5. But, that is not the issue before me. What is in issue is whether he did make the statement on 21 April 1982 falsely, that he either knew or believed it to be false or did not believe it to be true.

B

> 26 In my judgment, the accused's defence that the statement in P5 was given by him under police pressure and what he stated in evidence on 10 December 1982 was the whole truth is not a valid defence because both have no relevancy in the present case. Such considerations as pointed out in *Gour* at p 1573 'may have a bearing on the question of sentence but not on the question of guilt'. See also *Public Prosecutor v Nagalinga Reddy* 1959 AIR AP 250.

C

Hakim Augustine Paul, dalam kes *Noliana bte Sulaiman v Public Prosecutor* telah membincangkan persoalan ini dengan panjang-lebar. Saya akan cuba meringkaskannya, kerana memetiknya akan menjadikan penghakiman ini terlalu panjang.

D

Kepada hujah bahawa suatu perbicaraan dalam perbicaraan perlu diadakan untuk menentukan kesukarelaan kenyataan di bawah s 112 KAJ berkenaan, beliau berkata bahawa keperluan itu hanya akan berbangkit jika s 112 KAJ itu sendiri menghendaki bahawa suatu kenyataan di bawah s 112 KAJ mestilah dibuat dengan sukarela. Oleh sebab s 112 KAJ tidak

E

menghendaki demikian, maka ia tertakluk kepada peruntukan s 114 KAJ yang hendaklah dibaca bersama-sama s 112 KAJ. Ringkasnya, s 114 KAJ melarang pegawai polis daripada menghalang atau tidak menggalakkan seseorang daripada membuat sesuatu kenyataan secara sukarela. Jika kedua-dua seksyen itu dibaca bersama, maka kenyataan yang dibuat di

F

bawah s 112 KAJ mestilah suatu kenyataan yang dibuat dengan sukarela. Jika tidak, kenyataan itu akan hilang nilainya (loses its value).

Seterusnya, beliau membuat kesimpulan:

G

> I am therefore of the view that a statement recorded under s 112 CPC must have been voluntarily made before it can have any value as evidence. This is significant in a prosecution for perjury as such a statement will form the foundation of the case. If the police statement was not voluntary it may well be that the testimony given in court is true (see *Nayeb v R* 38 CWN 636). Thus, I am unable to agree with the view expressed in *PP v Abdullah Ambek* [1984] 1 CLJ 190 that the voluntariness of a police statement in a prosecution for perjury may be relevant only in mitigation of sentence.

H

Seterusnya, beliau menimbangkan soalan mengenai pihak yang manakah menanggung beban untuk membuktikan kesukarelaan kenyataan itu. Setelah membincangnya dengan panjang-lebar, beliau memutuskan bahawa kenyataan di bawah s 112 KAJ yang dibuat selepas pindaan kepada KAJ (oleh Akta A324 berkuatkuasa mulai dari 10 Januari 1976) boleh diterima sebagai 'keterangan' di bawah s 80 Akta tersebut. Oleh itu,

I

andaian yang diperuntukkan dalam s 80 Akta tersebut itu terpakai. Kesannya ialah bahawa beban membuktikan kesukarelaan ditanggung oleh tertuduh.

Maka terdapat dua persoalan pokok di sini. Pertama, adakah soal kesukarelaan itu satu isu yang relevan kepada kenyataan di bawah s 112 KAJ yang hendak digunakan dalam suatu perbicaraan di bawah s 193 Kanun tersebut? Kedua, jika relevan, pihak manakah yang menanggung beban untuk membuktikannya?

Kami akan cuba menjawab soalan pertama dahulu.

Seksyen 112 KAJ, sebelum dipinda, antara lain, memberikan kuasa kepada seorang pegawai polis yang membuat siasatan polis memeriksa secara lisan seseorang yang difikirkan mengetahui mengenai fakta dan keadaan kes itu dan hendaklah merekodkan secara bertulis apa-apa kenyataan yang dibuat oleh orang itu. Orang itu hendaklah menjawab semua soalan yang diajukan kepadanya, melainkan jika jawapan kepada soalan itu mungkin mendedahkannya kepada suatu pertuduhan jenayah, penalti atau 'forfeiture'. Orang itu hendaklah memberi jawapan yang benar.

Seksyen 113 KAJ, sebelum dipinda, antara lain, memperuntukkan bahawa kenyataan tersebut tidak dikehendaki ditandatangan, dan ia tidak boleh digunakan sebagai keterangan. Tetapi, kenyataan orang itu boleh digunakan untuk mencabar kebolehpercayaannya jika dia menjadi saksi. Kenyataan itu boleh juga digunakan jika dia dituduh atas satu kesalahan berkenaan pembuatan atau isi kandungan kenyataan itu. Satu misalan ialah pertuduhan di bawah s 193 Kanun tersebut.

Boleh diperhatikan bahawa di bawah peruntukan-peruntukan sebelum pindaan itu, soal kesukarelaan tidak timbul langsung di bawah ss 112 dan 113 KAJ. Sebabnya ialah kerana kenyataan itu tidak boleh dan tidak akan digunakan sebagai keterangan dalam perbicaraan, melainkan untuk mencabar kebolehpercayaan seorang saksi. Kenyataan yang bersifat pengakuan (confession) cuma boleh direkodkan oleh seorang majistret di bawah s 115 KAJ. Hanya dalam seksyen itu terdapat peruntukan mengenai kesukarelaan. Pengakuan ini boleh digunakan sebagai keterangan dalam perbicaraan, dan untuk tujuan itulah perbicaraan dalam perbicaraan perlu diadakan untuk membuktikan kesukarelaan pengakuan itu.

Setelah dipinda, secara ringkas, kenyataan di bawah s 112 KAJ itu, seberapa yang boleh, hendaklah diambil secara bertulis, ditandatangani atau dicop jari oleh pembuatnya setelah ia dibaca balik dan setelah dia diberi peluang membetulkannya.

Seksyen 113 KAJ telah dimansuhkan dan digantikan dengan peruntukan baru. Secara ringkas, s 113 KAJ baru itu memperuntukkan dimana seseorang itu dituduh dengan sesuatu pertuduhan, kenyataannya boleh diterima sebagai keterangan dalam perbicaraannya, dan, jika orang yang dituduh itu menjadi saksi, kenyataannya boleh digunakan untuk menyoal balasnya dan untuk mencabar kebolehpercayaannya, dengan syarat, antara lain, kenyataan itu dibuat secara sukarela (perlu diambil perhatian bahawa 'tertuduh' dalam s 113 KAJ itu adalah tertuduh dalam kes asal yang siasatan mengenainya dibuat, bukan orang lain yang menjadi saksi dalam perbicaraan itu. Dalam konteks kes ini, 'tertuduh' itu adalah Datuk Sahar Arpan, bukan perayu).

A Jadi, selepas pindaan, terdapat dua jenis kenyataan, satu yang diambil mengikut s 112 KAJ dan satu lagi yang diambil mengikut s 113 KAJ. Kenyataan di bawah s 112 KAJ adalah kenyataan yang diambil dalam penyiasatan polis. Kenyataan di bawah s 113 KAJ boleh diambil bila-bila masa. Ertinya, dalam hal ini, s 113 KAJ adalah lebih luas daripada s 112 KAJ.

B Kenyataan di bawah s 112 KAJ boleh diambil oleh pegawai penyiasat yang, mengikut s 109 KAJ adalah pegawai polis yang berpangkat sarjan ke atas, atau pegawai yang menjaga balai polis. Sebaliknya kenyataan di bawah s 113 KAJ cuma boleh diambil oleh pegawai polis yang berpangkat inspektor ke atas.

C Kenyataan di bawah s 112 KAJ boleh diambil daripada mana-mana orang (any person), termasuk seorang yang kemudiannya dituduh. Tetapi, jika seseorang itu berkemungkinan dituduh, adalah lebih baik bagi pihak polis mengambil kenyataannya di bawah s 113 KAJ kerana ia mungkin boleh digunakan sebagai keterangan terhadapnya. Jika seseorang itu hanya
D dikehendaki menjadi saksi, tidak ada keperluan untuk mengambil kenyataan di bawah s 113 KAJ.

Kenyataan di bawah s 112 KAJ dikehendaki diambil secara bertulis. Sebaliknya, kenyataan di bawah s 113 KAJ hendaklah dirakamkan secara bertulis seberapa yang boleh (wherever possible) – lihat *Jayaraman & Ors v PP* [1982] 2 MLJ 306.

E Seksyen 113 KAJ menyebut bahawa kenyataan seseorang tertuduh boleh digunakan untuk mencabar kebolehpercayaannya. Seksyen 112 KAJ tidak menyebut perkara ini. Ini tidak bererti bahawa kenyataan di bawah s 112 KAJ tidak boleh digunakan untuk mencabar pembuatnya yang bukan tertuduh, kerana seseorang yang membuat kenyataan di bawah s 112 KAJ
F dikehendaki bercakap benar. Maka, seperti dalam kes ini, jika dia kemudiannya memberi keterangan yang bercanggah, juga dalam sumpah untuk bercakap benar, kebolehpercayaannya boleh dicabar dan dia boleh dituduh di bawah s 193 Kanun tersebut.

Seksyen 112 KAJ tidak menghendaki suatu amaran (caution)
G seperti yang diperuntukkan dalam s 113 KAJ diberi sebelum kenyataan dirakamkan. Seksyen 113 KAJ menghendaki amaran seperti itu diambil jika kenyataan itu dibuat selepas pembuatnya ditangkap (lihat Mimi Kamariah Majid dalam bukunya *Criminal Procedure in Malaysia* di ms 119 –120).

H Dari sini, dapat dilihat bahawa kenyataan yang diambil di bawah s 112 KAJ adalah kenyataan yang diambil dalam penyiasatan daripada orang-orang yang difikirkan boleh menjadi saksi, bukan dengan tujuan untuk menggunakannya sebagai keterangan terhadap pembuatnya. Sebab itu, antara lain, soal amaran dan kesukarelaan tidak timbul.

Sebaliknya, kenyataan di bawah s 113 KAJ diambil daripada orang-
I orang yang berkemungkinan akan dituduh dan kenyataannya itu digunakan sebagai keterangan terhadapnya. Sebab itulah amaran dan kesukarelaannya perlu.

Menghujahkan bahawa untuk kenyataan di bawah s 112 KAJ digunakan untuk mencabar kebolehpercayaan seseorang saksi atau menuduhnya di bawah s 193 Kanun tersebut mestilah dibuktikan kesukarelaannya terlebih dahulu, bererti memakai syarat-syarat dalam s 113 KAJ kepada kenyataan di bawah s 112 KAJ. Pada pandangan kami, ini tidak wajar kerana, pertama, syarat-syarat itu adalah berkenaan pengunaan kenyataan seseorang yang dituduh atas kesalahan dalam siasatan asal dalam perbicaraannya mengenai pertuduhan itu, sedangkan kenyataan di bawah s 112 KAJ bukan diambil untuk tujuan itu. Kedua, jika syarat di bawah s 113 KAJ mengenai kesukarelaan perlu dipakai, maka syarat-syarat lain dalam s 113 KAJ juga perlu dipakai, misalnya, berkenaan pangkat pegawai polis yang merakam kenyataan itu dan syarat mengenai amaran. Ini akan bererti, antara lain, ada kenyataan di bawah s 112 KAJ yang tidak langsung boleh dipakai untuk mencabar kebolehpercayaan seorang saksi kerana pegawai yang merakamnya bukan berpangkat inspektor ke atas, atau amaran tidak diberi. Ini tidak munasabah kerana s 112 KAJ itu sendiri menghendaki pembuat kenyataan itu bercakap benar.

Jika demikian, maka soal kesukarelaan adalah tidak relevan bagi kenyataan di bawah s 112 KAJ. Maka dalam kes ini, di mana seorang saksi kemudiannya dituduh di bawah s 193 Kanun tersebut berdasarkan, salah satu daripadanya, kenyataannya di bawah s 112 KAJ, tidaklah perlu bagi pendakwaan membuktikan kesukarelaan sebelum kenyataan itu boleh diterima sebagai keterangan. Juga, tidaklah perlu bagi mahkamah mengadakan perbicaraan dalam perbicaraan.

Tetapi itu tidak bererti bahawa perayu tidak boleh membangkitkan pembelaan, misalnya, dia tidak membuat kenyataan itu atau dia dipaksa membuatnya sedemikian rupa. Adalah amat tidak adil malah tidak munasabah menafikannya membangkitkan pembelaan- pembelaan seperti itu.

Ini membawa kita kepada soalan kedua, siapa yang menanggung beban tersebut? Jawapannya sudah menjadi mudah. Jika itulah pembelaan seseorang tertuduh, maka beban membuktikan semestinya terletak pada dirinya.

Kami mendapati bahawa hujah peguam perayu mengenai alasan ini juga tidak berasas.

Alasan ke-10 petisyen rayuan

Penjelasan kepada percanggahan

Peguam-peguam menghujahkan bahawa perayu telah memberi penjelasan yang munasabah kepada kenyataan dan keterangan yang bercanggah itu.

Untuk menyokong hujahnya, beliau merujuk kepada keterangannya di mahkamah seperti yang diperturunkan dalam perenggan (a) pertuduhan:

(a) Semasa saya menjadi pengarah urusan Ivory Heights, saya ada tulis surat kepada pentadbir tanah daerah Melaka Tengah. Saya cam dokumen ini (ID8A).

Dalam kenyataannya, dia berkata:

> (a) Berdasarkan surat yang dirujuk kepada saya seperti di atas (permohonan tanah kerajaan di Mukim Bachang dan Bertam) … *Saya menafikan ada menghantar surat dari Ivory Heights Sdn Bhd kepada pentadbir tanah daerah Melaka Tengah* …

Dalam keterangannya semasa membela diri dia berkata:

> Mengenai isu dalam para (a) dalam pertuduhan, semasa statement direkodkan, saya ditanya mengenai penghantaran surat itu. Dia tidak tanya mengenai tulisan surat. Tetapi dalam Mahkamah Tinggi, soalan penghantaran surat tidak ditanya. Tetapi apa yang ditanya adalah tentang tulisan surat itu saja.
>
> Sebenarnya saya ada menulis surat itu, tetapi saya tidak menghantar surat itu …

Hakim mahkamah sesyen, dalam alasan penghakimannya, berkata:

> The crux of the matter is whether the accused did write the said letter. In his statement in the witness box, he stated that he had written the letter and put his signature to it. But in his statement to the BPR, he stated that he did not send the letter and that the signature on it was not his, implying clearly that he did not write the said letter. I find the two statements to be contradictory and altogether irreconcilable.

Nampaknya di sini, perayu cuma bermain dengan perkataan 'menulis' dan 'menghantar'. Memanglah kalau dilihat makna perkataan-perkataan itu secara berasingan dalam kamus, maknanya berlainan. Tetapi, dalam sesuatu percakapan, penggunaan sesuatu perkataan itu hendaklah dilihat dari segi konteksnya. Kalau seorang itu berkata 'saya ada tulis surat *kepada* pentadbir tanah daerah Melaka Tengah', semestinya ayat itu mempunyai satu makna, iaitu dia ada menulis dan menghantar surat itu kepada pegawai itu. Demikian juga jika seseorang itu berkata 'Saya ada *menghantar* surat kepada …', ertinya juga hanya satu, iaitu dia ada menulis dan menghantarnya. Ertinya, dalam konteks ayat itu dalam percakapan harian (bukan sebagai seorang peguam yang menggubal suatu rang undang-undang, perjanjian atau pliding), perkataan 'ada tulis' atau 'menulis' itu termasuk menghantar. Demikian juga 'menghantar' termasuk menulis. Surat itu mungkin ditaip, dimasukkan ke dalam sarung surat, dibawa ke pejabat pos dan dimasukkan ke dalam peti surat oleh orang lain, tetapi ia tetap surat yang 'ditulis' dan dihantar' oleh orang yang menandatanganinya, dalam kes ini perayu.

Hujah yang serupa juga dikemukakan mengenai keterangan dan kenyataan dalam perenggan-perenggan lain dalam pertuduhan. Tidaklah perlu kami membincangkannya satu persatu, kerana pandangan kami juga sama.

Kesimpulannya, kami mendapati bahawa hujah-hujah yang dikemukakan oleh peguam perayu dalam mencabar penghakiman-penghakiman hakim mahkamah sesyen dan Hakim Mahkamah Tinggi, mengenai sabitan terhadap perayu tidak berasas.

Mengenai hukuman, walaupun ia dibangkitkan dalam penghujah bertulisnya yang diberikan kepada kami, peguam perayu tidak menghujahkannya dalam mahkamah. Namun demikian, kami telah menimbang alasan-alasan yang diberikan oleh kedua-dua hakim mahkamah sesyen dan Hakim Mahkamah Tinggi yang mendengar rayuan perayu. Kami mendapati bahawa semua faktor-faktor yang patut diambil kira telah diambil kira. Mereka tidak melakukan apa-apa kesilapan fakta atau undang-undang dan hukuman yang dijatuhkan juga bukanlah keterlaluan, malah amat munasabah dalam keadaan kes ini.

Atas alasan-alasan ini kami menolak rayuan perayu dan mengesahkan sabitan dan hukuman terhadapnya.

Rayuan ditolak dan sabitan serta hukuman disahkan.

Dilaporkan oleh Moy Saw Han